

Arkiv: <arkivID><jplD> FE-000  
JournalpostID:  
Sakshandsamar:  
Dato: 03.11.2022

Saksframlegg

| Saksnr. | Utval                                  | Møtedato   |
|---------|----------------------------------------|------------|
| 047/22  | Utval for helse og omsorg              | 08.11.2022 |
| 072/22  | Utval for oppvekst, kunnskap og kultur | 08.11.2022 |
| 144/22  | Utval for areal, plan og miljø         | 09.11.2022 |
| 116/22  | Alver formannskap                      | 10.11.2022 |
| 052/22  | Utval for næringsutvikling og drift    | 07.12.2022 |

### Eigarskapsmelding

#### Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Saka tas til orientering

#### Utval for helse og omsorg 08.11.2022:

##### Handsaming:

Assisterande kommunedirektør Martin Kulild orienterte i saka.

Utvalsleiar Ståle Hauge-AP sette fram følgjande felles tilleggsframlegg til kommunedirektøren sitt framlegg:

*Punkt om Selskap- og utbyttepolitikk - Mål på effektivitet, setning 2 endrast til:*

*For selskap der det føreligg andre spesifikt definerte mål, og som ikkje opererer i ein marknad, vil forventet avkastning kunne erstattast av andre mål, som å levere på det spesifikke formålet for selskapet.*

Utvalet vedtok samrøystes kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak, med felles tilleggsframlegg sett fram i møtet.

#### HO- 047/22 Vedtak:

Saka vert teke til orientering.

Punkt om Selskap- og utbyttepolitikk - Mål på effektivitet, setning 2 endrast til:

For selskap der det føreligg andre spesifikt definerte mål, og som ikkje opererer i ein marknad, vil forventet avkastning kunne erstattast av andre mål, som å levere på det spesifikke formålet for selskapet.

#### Utval for oppvekst, kunnskap og kultur 08.11.2022:

##### Handsaming:

Saka vert teke til orientering, samrøystes.

#### OKK- 072/22 Vedtak:

Saka vert teke til orientering.

#### **Utval for areal, plan og miljø 09.11.2022:**

##### **Handsaming:**

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

##### **APM- 144/22 Vedtak:**

Saka vert teke til orientering.

#### **Alver formannskap 10.11.2022:**

##### **Handsaming:**

##### **Endringsframlegg frå N.Bognøy-AP:**

Punkt om Selskap- og utbyttepolitikk - Mål på effektivitet, setning 2 endrast til:

For selskap der det føreligg andre spesifikt definerte mål, og som ikkje opererer i ein marknad, vil forventast avkastning kunne erstattast av andre mål, som å levere på det spesifikke formålet for selskapet.

Framlegget vart samrøystes vedteke

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

##### **FO- 116/22 Vedtak:**

Saka tas til orientering med følgjande ending:

Punkt om Selskap- og utbyttepolitikk - Mål på effektivitet, setning 2 endrast til:

For selskap der det føreligg andre spesifikt definerte mål, og som ikkje opererer i ein marknad, vil forventast avkastning kunne erstattast av andre mål, som å levere på det spesifikke formålet for selskapet.

#### **Utval for næringsutvikling og drift 07.12.2022:**

##### **Handsaming:**

Martin Kulild-assisterande kommunedirektør orienterte i saka og svarta på spørsmål.

Utvalsleiar Stian Lavik-KRF sette fram følgjande framlegg til uttale:

*Utval for næringsutvikling og drift tek saka til orientering, med følgjande innspel:*

- 1. Styremedlemmer, og særleg styreleiarar i verksemdar eigd av kommunen bør få tilbod om opplæring i styrearbeid og rolleforståing i relasjon til si verksemd.*
- 2. Relevante politiske utval bør inviterast inn i prosessar, evt. saman med eigarutvalet, t.d. Utval for næringsutvikling og drift i samband med NGIR, o.l.*
- 3. Det er viktig å ha klart fokus på næringsutvikling og innovasjon for dei verksemdene der dette er relevant, saman med forvaltningsfokus.*
- 4. Utvalet er kritisk til punkt 9 under Prinsipp for eigarstyring på side 8. Kompetanse bør vera førande, ikkje tilknytning til kommunestyret.*
- 5. Utvalet er kritisk til punkt 16 under Prinsipp for eigarstyring på side 8. Dette bør avgjerast på vanleg vis i tråd med selskapet si organisering. Uansett bør det stå "eigarutvalet" dersom ein meiner dette, ikkje "formannskapet".*
- 6. Det bør leggjast inn eit kapittel om næringsutvikling og innovasjon som omtalar korleis også kommunalt eigde verksemdar kan vera med å driva positivt utviklinga vidare der det er relevant, t.d. innan sirkulærøkonomi.*
- 7. Setninga "Bonus- og incentivordningar bør ikkje etablerast." under Lønns- og arbeidsgjervarpolitikk bør slettast. Dette kan vera viktige verkemiddel for å tiltrekka seg og halda på riktig kompetanse.*
- 8. Setninga "Alver kommune ønskjer at alle selskap og føretak kor kommunen har eigarinteresse skal følgje reglane om offentlege innkjøp, og skal følgje normene nedfelt i kommunen sin*

*innkjøpsstrategi.” blir sletta. Dette gjeld allereie når kommunen eig 50% eller meir av verksemda.*

Det vart røysta over kvart punkt i forslaget.

Følgjande punkt - 1, 2, 3, 6 og 8 vart samrøystes vedteke:

Punkt 4 vart vedteke mot 1 røyst - Tormod Skurtveit-AP

Punkt 5 vart vedteke mot 1 røyst - Mabel Johansen-H

Punkt 7 vart vedteke mot 1 røyst - Tormod Skurtveit-AP

#### **ND- 052/22 Vedtak:**

*Utval for næringsutvikling og drift tek saka til orientering, med følgjande innspel:*

- 1. Styremedlemmer, og særleg styreleiarar i verksemdar eigd av kommunen bør få tilbod om opplæring i styrearbeid og rolleforståing i relasjon til si verksemd.*
- 2. Relevante politiske utval bør inviterast inn i prosessar, evt. saman med eigarutvalet, t.d. Utval for næringsutvikling og drift i samband med NGIR, o.l.*
- 3. Det er viktig å ha klart fokus på næringsutvikling og innovasjon for dei verksemdene der dette er relevant, saman med forvaltningsfokus.*
- 4. Utvalet er kritisk til punkt 9 under Prinsipp for eigarstyring på side 8. Kompetanse bør vera førande, ikkje tilknytning til kommunestyret.*
- 5. Utvalet er kritisk til punkt 16 under Prinsipp for eigarstyring på side 8. Dette bør avgjerast på vanleg vis i tråd med selskapet si organisering. Uansett bør det stå “eigarutvalet” dersom ein meiner dette, ikkje “formannskapet”.*
- 6. Det bør leggjast inn eit kapittel om næringsutvikling og innovasjon som omtalar korleis også kommunalt eigde verksemdar kan vera med å driva positivt utviklinga vidare der det er relevant, t.d. innan sirkulærøkonomi.*
- 7. Setninga “Bonus- og incentivordningar bør ikkje etablerast.” under Lønns- og arbeidsgjervarpolitikk bør slettast. Dette kan vera viktige verkemiddel for å tiltrekka seg og halda på riktig kompetanse.*
- 8. Setninga “Alver kommune ønskjer at alle selskap og føretak kor kommunen har eigarinteresse skal følgje reglane om offentlege innkjøp, og skal følgje normene nedfelt i kommunen sin innkjøpsstrategi.” blir sletta. Dette gjeld allereie når kommunen eig 50% eller meir av verksemda.*

#### **Politisk handsaming**

Saka skal til orientering i utval for oppvekst, kunnskap og kultur, utval for helse og omsorg og utval for areal, plan og miljø

Saka skal avgjerast i formannskapet

#### **Bakgrunn**

Saka leggjast i denne omgang fram som drøftingssak, slik at administrasjonen kan innarbeide eventuelle framlegg til endringar – før saka vert endeleg handsama i formannskap og kommunestyre.

Kommunar har stor fridom til velje korleis dei vil organisere kommunen sin verksemd. Når kommunen vel å organisere delar av verksemda i til dømes aksjeselskap eller interkommunale selskap, vert verkemidla for folkevalde sin styring og kontroll endra. Kommunestyret får da ei rolle som eigar og må styre gjennom selskapa sine eigarorgan.

Kommunelova set krav om at kommunestyret, minst ein gang i kvar valperiode skal handsame eigarskapsmeldinga. Eigarskapsmeldinga skal innehalde: prinsipp for eigarstyring, oversikt over selskap, føretak

og andre verksemdar kommunen har eigarinteresse eller tilsvarande interesser i.

## Vurdering

Alver kommune har eigarskapsmelding, utarbeida i 2019. Denne tilfredstillar mange av krava i kommunelova, men det er kommentert i denne at Alver kommune sine forventningar vert å kome attende til.

KPMG har gjennomført eigarskapskontroll: «Generell eigarstyring» og kome med nokre punkt til forbetringar, mellom anna (Saksnr 004/22 Alver kommunestyre):

- Utarbeide retningslinjer som set føringar for korleis valkomiteen skal kome fram til innstillingar til styremedlem i kommunale eigde selskap
- Fleire konkrete råd i samband med strategiprosess for eigarstyring
- Utarbeide eigarskapsmelding for Alver kommune i løpet av valperioden i tråd med krav i kommunelova
- Gjere ein gjennomgang av dei registrerte opplysningane i KS styrevervregister, samt oppdatere styreverva som manglar i Styrevervregisteret
- Nedfelle prinsipp for omfang og gjennomføring av eigarmøte for selskapa
- Fylgje opp at selskapa kommunen har eigarskap i reviderer etiske retningslinjer
- Fylgje opp at selskapa kommunen har eigarskap i jamleg reviderer etiske retningslinjer
- Fylgje opp at selskapa kommunen har eigarskap i har rutinar for vurdering og handtering av habilitet.

Vedlagde framlegg til Eigarskapsmelding (Del 1) gjer mynde frå kommunestyre til formannskap som eigarutval. Formannskapet, ordførar og administrasjonen/eigarskapssekretariat får tydeleggjort oppgåvene om å følgje opp ovanfor nemnde punkt, minus punkta om KS Styrevervregister.

Administrasjonen har sikra at alle folkevalde kan registrere sine interesser i KS Styrevervregister, men sjølve registreringa og kontroll av eigne opplysningar, må gjerast av den einskilde representant. Når eigarskapsmeldinga er endeleg vedteken vil registeret også gjerast tilgjengeleg for styremedlemmane med fleire.

Vedlagde versjon er eit utkast til eigarskapsmelding (del 1). Administrasjonen tek sikte på å leggje fram endeleg versjon til formannskapet 1. desember 2022.

Det er nokre prinsipielle vurderingar som administrasjonen vil gjere spesielt merksam på, kor det er mogleg å gjere andre val:

- I innleiinga, peiker vi på at Eigarskapsmeldinga (Del 2) vert handsama årleg, som del av årsmeldinga til kommune. Ver merksam på at dette vil vere tal som er eit år gamle, rekneskapstal for selskapa i år 2020 vil verte handsama saman med kommunen sine tal frå 2021. Dette skuldast at selskap har frist til juli med å rapportere rekneskap og årsmelding.
- Under Eigarutvalet sin rolle og mynde, viser kommunestyret til at det er formannskapet som skal fungera som eigarutval.
- Styret sin rolle og ansvar: Vi anmoder selskapa å tegne styreforsikring.
- Styrehonorar: Dette punktet er ikkje naudsynt å ta med, men om kommunestyret ynskjer å ha meining om dette, bør avsnittet vere med.

Administrasjonen har ikkje dedikerte ressursar til å utføre oppgåvene knytt til eigarsekretariat, men må delast mellom tilgjengelege ressursar. Ambisjonsnivået bør reflektere omfanget av eigarskap og tilgjengelege ressursar. Ansvar for oppfølging av dei administrative oppgåvene/eigarsekretariat vert lagt til assisterande kommunedirektør.

Eigarskapsmelding (Del 1) er tenkt nytta som «oppslagsverk» for folkevalde, administrasjon, styremedlemmar og andre som har interesse for kommunalt eigarskap. Den vert rullert i kvar valperiode, men det er tenkt at

hovudtrekka har lang gyldigheit og at endringane vert få, mellom kvar handsaming.

Når kommunestyret har handsama saka knytt til eigarsaksmeldinga, vert denne oversendt kontrollutvalet, som del av deira sakshandsaming. Utkast vert også sendt til kontrollutvalet, som orientering.

**Vedlegg i saken:**

|            |                                                                      |         |
|------------|----------------------------------------------------------------------|---------|
| 03.11.2022 | Anbefalinger-om-eierskap-F41-web                                     | 1828504 |
| 03.11.2022 | Eigarskapsmelding del 1 - Alver kommune 30.6.22                      | 1828505 |
| 03.11.2022 | KO sak 004-22 Rapport frå eigarskapskontroll - Generell eigarstyring | 1828506 |
| 03.11.2022 | Vedlegg 1 KO sak 004-22                                              | 1828507 |
| 03.11.2022 | Vedlegg 2 KO sak 004-22                                              | 1828508 |
| 03.11.2022 | Vedlegg 3 KO sak 004-22                                              | 1828509 |
| 03.11.2022 | Eigarskapsmelding Alver kommune 2019                                 | 1828510 |